

19. Ejlers erindring, nedskrevet i 1969

I 1969 opfordrede socialborgmesteren i København de københavnske pensionister til at skrive deres erindringer. Særlig vægt skulle de lægge på deres opvækst i København. Godt 2.000 pensionister fulgte opfordringen og deres erindringer kan nu findes på Københavns Stadsarkiv.

Det uddrag, der bringes her, handler udelukkende om, hvordan Ejler huskede de arbejdsvilkår, han havde som barn.

Ejlers erindring, nedskrevet i 1969

Ejler blev født omkring årsskiftet 1900 som nr. 3 af en børneflokk på 5. Da han var 10 år gammel flyttede familien fra Amager til Christianshavn.

Ejlers far var arbejdsmand med skiftende arbejde. En hudsygdom gjorde, at han i lange perioder var sygemeldt. Og så drak han. Hjemmet var fattigt, så børnene måtte tidligt hjælpe til med at forsørge familien.

Ejler var omkring 12 år, da han fik arbejde på tobaksfabrikken Brødrene Bruun.

"... Min egen ringhed, der var en ret stor knægt, måtte selvfølgelig også bestille noget. Det blev Skråfabrikken Brødrene Braun i Prinsessegade. Her mødte vi halvdagsbørn kl. 7:00 hver morgen, for derefter at styrte over i skolen i Bådsmadsstræde på den anden side af gaden. Eftermiddagsholdet gik som reglen lige fra skole over på Skråen, som vi kaldte den. Arbejdspladsen var såmænd meget god. Skråspinderne var rare mennesker med de undtagelser, som altid findes blandt et så folkefærd. Lønnen var derimod ikke særlig god, 2,75 kr. om ugen var hvad det kunne blive til. Og der skulle bestilles noget for denne formidable sum. Busk og dæksblade skulle være lagt pænt ud, når svenden kom med sit spindebræt, for han var jo på akkord og skulle holde en bestemt mængde skråtobak for at holde en nogenlunde ugeløn. Det skal siges til mange svendes ros, at de heller ikke var bange for at stikke en 25 øre, når ugen havde været rigtig givtig. Men vi børn kunne såmænd godt få ondt i vore ben af al den renden frem og tilbage langs det store bord.

Her fik jeg lejlighed til for første gang i mit liv at deltage i en strejke. Ja, jeg tør næsten prale af, at det var mig, der fik strejken igangsat. Formålet var at få 30 øre mere om ugen, så vi rundende de 3 kr. Jeg havde jo den idé, at disse 30 øre kunne jeg så selv have til min egen lomme, men ak, det rygtedes, at vi lavede strejke, selv om mange af os havde taget andet arbejde, jeg hos Jensen og Møller i Dronningensgade, og kom hjem med en ugeløn, for hjemme turde man ikke fortælle, hvad vi lavede. Kunne vi så ikke skaffe 2,70 kr. på den ny arbejdsplads, gik vi ganske simpelt på flaskeskud omkring på byggepladser eller over i havnen. De manglende penge skulle jo skaffes på en eller anden måde.

Stor var mine forældres overraskelse, da der en dag kom et brev, der bad deres søn møde på Skråen, da man nu gerne ville give kr. 3 om ugen. Dog mindes jeg ikke at der vankede tæsk, men de 30 øre fik jeg ikke lov at beholde.

... Et kapitel for sig selv var mine kammerater, Mælkedrengene. Det var vistnok det sureste job man kunne få som dreng. Op om morgenen kl. ca. 4:00, derefter af sted i slud og mørke for at træffe sin mælkevogn et eller andet sted i byen. Derefter op og ned af mørke trapper og stille mælken uden for folks døre (der var jo ingen el. lys på trapperne dengang) og heller ingen elevatorer. Det var et hårdt job, men mange foretrak dette, fordi der var af og til drikkepenge, selv om det ikke var store beløb. ... Disse mælkedrengene var naturligvis trætte, når de mødte på skolen kl. 8:00 om morgenen. De fik som regel lov til at sidde nede på de sidste bænke og sove de første timer ...”

Pensionisterindring 1457/1969. Københavns Stadsarkiv